

Kalevan hallituksen hyväksymät säästövakuutusten lisäetujen jakamista koskevat tavoitteet 1.1.2003–31.12.2021

Taustaa

Kaleva päivitti säästövakuutusten lisäetujen jakamista koskevia tavoitteita 1.1.2022 alkaen. Tämän vuoksi vuoden 2021 tilinpäätöksessä esitetään sekä tilivuonna käytössä olleet tavoitteet että uudet tavoitteet.

Yleistä

Tässä kerrotut periaatteet pyrkivät antamaan riittävän kuvan säästövakuutusten lisäetujen keskeisistä määräytymisperusteista. Tarkka matemaattinen laskentamalli sisältää lisäksi erilaisia koko kantaa koskevia vuosittaisia täsmäytyksiä sekä tuotekohtaisia laskentaparametrien eroja.

Kalevalla on oikeus muuttaa periaatteita ja järjestelmän yksityiskohtia milloin tahansa.

Nämä lisäetujen jakamista koskevat tavoitteet eivät ole osa vakuutusoppimusta.

Säästövakuutusten lisäetujen jakamista koskevat tavoitteet

Kalevan lisäetujärjestelmän tavoite on jakaa vakuutuksille lisäetuna niiden tuottamaa ylijäämää mahdollisimman oikeudenmukaisesti, ottaen kohtuullisessa määrin huomioon sekä näille vakuutuksille annettavien lisäetujen kokonaismäärän että niiden jakautumisen osalta näiden vakuutusten

tuottaman ylijäämän määrä ja muodostumistapa. Lisäedut eivät saa vaarantaa lain mukaan määräytyvien vakavaraisuusvaatimusten täyttymistä tai lisäetujen tason jatkuvuutta.

Säästövakuutusten lisäedut muodostuvat kahdesta osasta, vuotuisesta asiakashyvityksestä ja vakuutuksen päätyttyä määräytyvästä ylimääräisestä lisäedusta.

Säästöhenkivakuutuksilla tarkoitetaan tässä yhteydessä vakuutuksia, joiden päättyessä maksetaan säästösomma. Sellaisia Optimi-vakuutuksia, joiden pääasiallinen tarkoitus on maksettujen maksujen perusteella ollut pelkän riskiturvan ylläpitäminen, ei pidetä säästövakuutuksina.

Asiakashyvitys

Kalevan hallitus päättää vuosittain asiakashyvityksen, joka lisätään vakuutuksen vakuutussäästöihin ja ilmoitetaan vakuutuksenottajalle vuosikirjeellä.

Kaleva voi lopettaa asiakashyvitysten antamisen tilapäisesti tai pysyvästi mutta ei peruutaa jo annettuja asiakashyvityksiä.

Ylimääräinen lisäetu ns. terminaalibonus

Vakuutussäästöjen kateomaisuuden ja säästövakuutusten vaatiman vakavaraisuuspääoman

lisäksi yhtiöllä on merkittävästi säästövakuutukseen liittyvää ylimääräistä varallisuutta. Vakuutusyhtiölain mukaan kohtuullinen osa tästä ylijäämästä on palautettava säästövakuutusten ottajille. Tämän ylijäämän palauttamiseksi on vuosittain annettavien asiakashyvitysten rinnalle kehitetty vakuutuksen päätyttyä määräytyvä ylimääräinen lisäetu.

Ylimääräisen lisäedun suuruus riippuu yhtiön vakavaraisuuden lisäksi kunakin vuonna vakuutuksessa

olleista varoista sekä laskuperustekorosta, asiakashyvityksistä ja yhtiön pääomien tuotoista. Hyvitysjä tuottohistoriaa seurataan vuodesta 1993 alkaen, jonka jälkeen pääosa yhtiön ylimääräisestä varallisuudesta on syntynyt.

Kullekin säästövakuutukselle lasketaan vuodesta 1993 tai myöhemmästä myöntämisvuodesta alkaen vakuutuksen laskennallista osuutta omaisuuteen. Laskennallinen osuus omaisuuteen kasvaa tai vähenee vuosittain yhtiön säästö-

Kalevan hallituksen hyväksymät säästövakuutusten lisäetujen jakamista koskevat tavoitteet 1.1.2003–31.12.2021

vakuutuskannan (vuodesta 2005 vuoteen 2017 saakka yhtiön sijoituskannan ja vuoteen 2004 asti kokonaispääoman) tuoton mukaisesti. Vuoden aikana maksetut vakuutusmaksut tai säästöjen osittaiset takaisinostot otetaan laskennassa huomioon.

Kuvatulla tavalla saadusta laskennallisesta omaisuusosuudesta vähennetään vakuutuksen säästöt sekä vakuutuksen vaatima vakavaraisuuspääoma. Näin saadusta erotuksesta lisäetuna annetaan 80 prosenttia vakuutuksen päätyttyä vakuutetun kuolemaan tai säästösumman maksamiseen sovittuna aikana. Täydellisen takaisinoston yhteydessä annettava määrä on 70 prosenttia. Osittaisen takaisinoston yhteydessä ylimääräistä lisäetua ei makseta.

Ylimääräinen lisäetu voi laskuperusteen mukaan kasvaa tai alentua milloin tahansa. Ylimääräinen lisäetu tarkistetaan kuitenkin vähintään kerran vuodessa.

Ylimääräinen lisäetu määräytyy edun maksamispäivän perustein.

Kaleva voi milloin tahansa muuttaa ylimääräisen lisäedun antamisen perusteita.

Muuta

Oheisista kuvista voidaan päätellä, että säästövakuutuksiin liittyvä ylimääräinen omaisuus kasvoi

Kalevan sijoitustoiminnan tuotto ja annetut hyvitykset 1993–2021

	Sijoitustoiminnan tuotto *)	Annetut hyvitykset
1993	13,6 %	8,0 %
1994	0,9 %	8,0 %
1995	8,8 %	7,7 %
1996	11,8 %	7,2 %
1997	15,6 %	6,5 %
1998	14,7 %	6,5 %
1999	21,9 %	9,0 %
2000	18,8 %	8,0 %
2001	-0,7 %	7,5 %
2002	0,1 %	7,0 %
2003	10,3 %	6,0 %
2004	10,2 %	6,0 %
2005	13,4 %	5,0 %
2006	9,8 %	5,0 %
2007	4,1 %	5,0 %
2008	-10,8 %	4,5 %
2009	16,7 %	5,0 %
2010	11,8 %	4,5 %
2011	-1,0 %	4,5 %
2012	9,9 %	4,5 %
2013	9,4 %	4,5 %
2014	5,5 %	4,5 %
2015	9,3 %	4,5 %
2016	5,9 %	4,5 %
2017	6,2 %	4,5 %
2018	-4,4 %	4,5 %
2019	12,7 %	4,5 %
2020	5,6 %	4,5 %
2021	11,6 % (arvio)	4,5 %

*) Vuoteen 2004 asti kokonaispääoman tuotto, vuodesta 2005 vuoteen 2017 saakka nettotuotto käyvin arvoihin sitoutuneelle pääomalle ja vuodesta 2018 lähtien säästövakuutuskannan nettotuotto käyvin arvoihin. Lisäksi vuonna 2017 tehtiin ylimääräinen kertakorotus, jota tarkennettiin vuonna 2018.

esimerkiksi vuosina 2012 ja 2013, mutta pieni osakemarkkinoiden epäsuotuisan kehityksen seurauksena vuosina 2001, 2008 ja 2011.

Vuonna 2021 ylimääräistä lisäetua korotettiin sijoitustoiminnan 2020 tuloskehityksen perusteella 12.3.2021.

Lisäsijoitusten tekemistä olemassa oleviin vakuutuksiin alettiin rajoittaa vuonna 2004 yleisen korkotason alenemisen seurauksena. Vuonna 2017 lisäsijoitukset rajoitettiin säästömaksusunnitelmien mukaisiksi erittäin alhaisen korkotason vuoksi. Samassa yhteydessä ylimääräisen lisäedun tasoa kasvatettiin.

Kalevan tärkeimpänä tehtävänä säästövakuutus-ten osalta on varmistaa laskuperustekorona maksaminen asiakkaidemme nykysäästöille vakuutusten päättymiseen saakka. Lisäksi tehtävänä on jakaa mahdollista laskuperustekorona ylittävää sijoitustoiminnan tuottoa lisäetuina.

Riskivakuutusten lisäedut

Suurimmassa osassa säästövakuutuksia on myös riskiturvaa, eli vakuutuksen kuolintapaussumma ilman lisäetuja ylittää vakuutussäästöjen määrän. Riskivakuutusten ylijäämää jaetaan yksilöllisissä henkivakuutuksissa korottamalla kuolintapaussummaa ja/tai antamalla maksunalennuksia.

Sivulla 48 olevan taulukon kohdassa ”Maksetut korvaukset ilman lisäetuja yksilöllisessä henkivakuutuksessa (MEUR)” on esitetty rivillä ”Vakuutetun kuoleman takia päättyneille vakuutuksille” sekä vakuutussäästöjen että riskiturvan yhteissumma ilman lisäetuja kuolintapaussumma. Sivulla 48 olevan taulukon kohdassa ”Ylimääräiset lisäedut ja kuolintapaussumman korotukset (MEUR)” on esitetty rivillä ”Vakuutetun kuoleman takia päättyneille vakuutuksille” maksettujen ylimääräisten lisäetujen määrä kuolintapaussummissa (säästövakuutusten ylijäämän jako) ja rivillä ”Kuolintapaussummien korotukset” on esitetty maksettujen lisäetujen määrä kuolintapaussummissa (riskivakuutusten ylijäämän jako).

Kaleva voi milloin tahansa muuttaa kuolintapaussummien korottamisen ja/tai annettujen maksunalennusten perusteita.

Takuupääoman korko

Kalevan takuupääoma on noin 8,4 m€ ja Kaleva on maksanut viime vuosina takuupääomalle korkoa noin 0,84 m€ vuodessa.

Kalevan hallituksen hyväksymät säästövakuutusten lisäetujen jakamista koskevat tavoitteet 1.1.2003–31.12.2021

Tavoitteiden toteutuminen

Milj. €	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Maksetut korvaukset yksilöllisessä henkivakuutuksessa ilman lisäetuja																			
Sopimuksen mukaan erääntyneille vakuutuksille	42,6	45,9	51,2	190,6	61,0	29,8	22,3	40,5	24,7	11,1	11,2	20,1	77,7	12,6	12,5	5,3	11,2	8,2	5,4
Takaisinostoon päätyneille vakuutuksille ¹⁾	54,8	37,9	21,8	34,2	32,2	55,2	20,0	14,4	27,0	15,8	14,4	32,1	16,7	8,2	10,0	11,1	29,5	15,3	5,5
Vakuutetun kuoleman takia päätyneille vakuutuksille	11,6	22,4	8,7	10,0	10,9	10,2	10,3	9,4	8,9	7,2	14,2	6,6	10,2	7,2	19,5	13,2	7,7	8,1	6,1
Yhteensä	109,0	106,2	81,7	234,8	104,1	95,2	52,6	64,3	60,6	34,1	39,8	58,8	104,6	28,0	42,0	29,6	48,4	31,7	17,0
Lisäedut																			
Ylimääräiset lisäedut																			
Sopimuksen mukaan erääntyneille vakuutuksille	15,0	17,1	18,8	92,6	35,6	28,6	13,0	33,6	20,3	10,8	10,7	19,9	56,8	14,9	14,2	11,3	15,2	13,3	11,8
Takaisinostoon päätyneille vakuutuksille	2,5	1,9	1,8	3,3	4,8	9,8	2,8	3,7	9,4	4,3	3,8	23,8	9,9	3,4	4,1	6,9	15,1	19,0	4,4
Vakuutetun kuoleman takia päätyneille vakuutuksille	0,9	3,4	1,6	3,2	4,3	2,6	2,3	3,5	3,5	2,4	6,3	2,5	6,9	4,2	7,3	12,7	7,5	7,9	6,2
Kuolemantapaussummien korotukset	1,8	2,0	2,0	2,1	1,9	2,0	1,7	1,4	2,0	1,6	2,1	2,2	1,6	2,2	2,1	2,9	3,3	3,3	3,5
Yhteensä	20,2	24,4	24,2	101,2	46,6	43,0	19,8	42,2	35,2	19,1	22,9	48,4	75,2	24,7	27,7	33,8	41,1	43,5	26,0
Asiakashyvykset	13,3	13,6	5,3	3,7	3,4	0,0	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	31,7	36,0	27,5	102,8	48,1	43,0	22,8	42,2	35,2	19,1	22,9	48,4	75,2	24,7	27,7	33,8	41,1	43,5	26,0

Prosenttia	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ylimääräisen lisäedun ja kuolintapaussummien korotusten maksettujen korvauksia korottava vaikutus keskimäärin																			
Sopimuksen mukaan erääntyneille vakuutuksille	35,2 %	37,3 %	36,7 %	48,6 %	58,4 %	96,0 %	58,3 %	83,0 %	82,2 %	97,3 %	95,5 %	99,0 %	73,1 %	118,3 %	113,6 %	213,2 %	135,7 %	160,9 %	217,5 %
Takaisinostoon päätyneille vakuutuksille	4,6 %	5,0 %	8,3 %	9,6 %	14,9 %	17,8 %	14,0 %	25,7 %	34,8 %	27,2 %	26,4 %	74,1 %	59,3 %	41,5 %	41,0 %	62,2 %	51,2 %	123,9 %	81,1 %
Vakuutetun kuoleman takia päätyneille vakuutuksille	23,3 %	24,1 %	41,4 %	53,0 %	56,9 %	45,1 %	38,8 %	52,1 %	61,8 %	55,6 %	59,2 %	71,2 %	83,3 %	88,9 %	48,2 %	118,2 %	140,3 %	138,0 %	159,2 %
Yhteensä	18,5 %	23,0 %	29,6 %	43,1 %	44,8 %	45,2 %	37,6 %	65,6 %	58,1 %	56,0 %	57,5 %	82,3 %	71,9 %	88,2 %	66,0 %	114,2 %	84,9 %	137,2 %	152,6 %
Asiakashyvykset	1,5 %	1,5 %	0,5 %	0,5 %	0,5 %	0,0 %	0,5 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %

¹⁾ Sisältää vakuutuksen päättävien täydellisten takaisinostojen lisäksi myös osittaiset takaisinostot, joihin vakuutus ei pääty.

Kalevan hallituksen hyväksymät säästövakuutusten lisäetujen jakamista koskevat tavoitteet 1.1.2022 alkaen

Yleistä

Tässä kerrotut periaatteet pyrkivät antamaan riittävän kuvan laskuperustekorollisten säästövakuutusten lisäetujen keskeisistä määräytymisperusteista. Tarkka matemaattinen laskentamalli sisältää lisäksi erilaisia koko kantaa koskevia vuosittaisia täsmäytyksiä sekä tuotekohtaisia laskentaparametrien eroja.

Nämä lisäetujen jakamista koskevat tavoitteet eivät ole osa vakuutus sopimusta. Kalevalla on oikeus muuttaa periaatteita ja lisäetujärjestelmän yksityiskohtia milloin tahansa.

Lisäedut eivät koske miltään osin sijoitussidonnaisia Optimi-vakuutuksia. Tällaisissa vakuutuksissa kertyneet lisäedut on liitetty sijoitussidonnaiseen osaan siirtyviin vakuutussäästöihin siirtohetkellä ja oikeus lisäetuihin on tämän jälkeen päättynyt.

Säästövakuutusten lisäetujen jakamista koskevat tavoitteet

Kalevan lisäetujärjestelmän tavoite on jakaa vakuutuksille lisäetuina niiden tuottamaa ylijäämää mahdollisimman oikeudenmukaisesti, ottaen kohtuullisessa määrin huomioon sekä näille vakuutuksille annettavien lisäetujen kokonaismäärän

että niiden jakautumisen osalta näiden vakuutus-ten tuottaman ylijäämän määrä ja muodostumistapa. Lisäedut eivät saa vaarantaa lain mukaan määräytyvien vakavaraisuusvaatimusten täytymistä tai lisäetujen tason jatkuvuutta. Lisäedut eivät myöskään saa vaarantaa vakuutussäästöille maksettavaa laskuperustekorkoa.

Säästövakuutusten lisäedut muodostuvat kahdesta osasta, vuotuisesta asiakashyvityksestä ja vakuutuksen päätyttyä määräytyvästä ylimääräisestä lisäedusta.

Säästövakuutuksilla tarkoitetaan tässä yhteydessä vakuutuksia, joiden päättyessä maksetaan säästösumma. Sellaisia Optimi-vakuutuksia, joiden pääasiallinen tarkoitus on maksettujen maksujen perusteella ollut pelkän riskiturvan ylläpitäminen, ei pidetä säästövakuutuksina.

Asiakashyvitys

Kalevan hallitus päättää vuosittain asiakashyvityksen, joka lisätään vakuutuksen vakuutussäästöihin ja ilmoitetaan vakuutuksenottajalle vuosikirjeellä.

Kaleva voi lopettaa asiakashyvitysten antamisen tilapäisesti tai pysyvästi, mutta ei peruutaa jo annettuja asiakashyvityksiä.

Sijoitustoiminnasta syntyneitä ylijäämiä jaetaan pääsääntöisesti ns. terminaalibonusjärjestelmän kautta, ja on erittäin epätodennäköistä, että vuosittaisia asiakashyvityksiä jatkossa enää annettaisiin.

Ylimääräinen lisäetu (ns. terminaalibonus) 1.1.2022 lähtien

Uusi terminaalibonusjärjestelmä otettiin käyttöön 18.1.2022 ja uusi laskenta pohjautuu 31.12.2021 tilanteeseen. Ennen 18.1.2022 päättyviin säästövakuutuksiin sovelletaan vuonna 2021 voimassa ollutta terminaalibonusjärjestelmää.

Vakuutussäästöjen kateomaisuuden ja säästövakuutusten vaatiman vakavaraisuuspääoman lisäksi yhtiöllä on merkittävästi säästövakuutuksiin liittyvää ylimääräistä varallisuutta. Vakuutusyhtiölain mukaan kohtuullinen osa tästä ylijäämästä on palautettava säästövakuutusten ottajille. Tämän ylijäämän palauttamiseksi on vuosittain annettavien asiakashyvitysten rinnalle kehitetty vakuutuksen päätyttyä määräytyvä ylimääräinen lisäetu.

Jotta uuteen järjestelmään voitaisiin siirtyä, kullekin säästövakuutukselle laskettiin 31.12.2021 tilanteessa silloin voimassa olevan terminaalibonus-

järjestelmän mukainen laskennallinen omaisuus. 18.1.2022 lähtien toimitaan uuden järjestelmän mukaisesti.

Kalevan koko omaisuudesta on laskennallisesti ositettu säästövakuutuksille niille kuuluva omaisuus. Tämä omaisuus kattaa:

- vakuutuksiin kertyneet säästöt,
- tulevan ajan korkotäydennyksen, jolla varaudutaan siihen, että vakuutusten säästöille maksetaan vakuutus sopimuksen mukainen 4,5 prosentin laskuperustekorko niiden päättymiseen asti,
- vakavaraisuuden vaatiman pääoman ja muun omaisuuden, jota ei ositeta vakuutuksille ja
- ylimääräisen omaisuuden, joka koko omaisuudesta jää edellä selostettujen erien vähentämisen jälkeen, ns. taloudellisen pääoman.

Vakuutusten päättyessä maksetaan aina niihin kertyneet säästöt. Terminaalibonusena vakuutukselle maksetaan päättymishetken mukainen laskennallinen osuus ylimääräisestä omaisuudesta. Laskennalliseen osuuteen vaikuttaa vakuutukselle ositettu taloudellinen pääoma ja korkotäydennys sekä vakuutuksen päättymistapa.

Kalevan hallituksen hyväksymät säästövakuutusten lisäetujen jakamista koskevat tavoitteet 1.1.2022 alkaen

- Vakuutuksen päättyessä erääntymiseen terminaalibonus maksetaan vakuutukselle kertynyt taloudellinen pääoma – sen sijaan vakuutuksessa ei ole enää tulevaa aikaa, jolta maksettavaa korkoa varten olisi varattuna korkotäydennystä.
- Kun vakuutus päättyy asiakkaan tekemään kaikkien säästöjen takaisinostoon, terminaalibonus maksetaan kertynyt taloudellinen pääoma ja jäljellä oleva korkotäydennys – asiakkaalla on päätöksenteossa vaihtoehtona pitää säästöt ja niille kertyvä korko vakuutuksen erääntymiseen asti tai takaisinostaa ne niiden sen hetkellä arvolla.
- Kuolemantapaukseen päättyvälle vakuutukselle maksetaan terminaalibonus kertynyt taloudellinen pääoma – sen sijaan korkotäydennystä ei vakuutuksella enää laskennallisesti ole, koska vakuutuksen päättymiseen ei liity harkintamahdollisuutta jatkaa eräpäivään asti.
- Siirrettäessä laskuperustekorolliset säästöt sijoitussidonnaisiksi hyvitetään terminaalibonus kertyneen taloudellisen pääoman ja jäljellä olevan tulevan ajan korkotäydennyksen yhteismäärä.

Osittaisen takaisinoston yhteydessä ylimääräistä lisäetua ei makseta.

Ylimääräinen lisäetu määräytyy vakuutuksen päättymispäivän perustein. Siirrettäessä laskuperustekorolliset säästöt sijoitussidonnaisiksi määräytyy hyvitettävä terminaalibonus siirtohetken perustein.

Ylimääräinen lisäetu voi laskuperusteen mukaan kasvaa tai alentua milloin tahansa. Ylimääräinen lisäetu tarkistetaan kuitenkin vähintään kuukausittain.

Edellä selostettu periaate siitä, että taloudellinen pääoma ja tulevan ajan korkotäydennys hyvitetään vakuutuksen päättyessä täysimääräisenä, koskee vuotta 2022. Kaleva päättää vuosittain lisäedun tasosta ja voi milloin tahansa muuttaa ylimääräisen lisäedun antamisen perusteita ja yksityiskohtia.

Osassa säästövakuutuksia 1.1.2022 voimaan tulevan uuden terminaalibonusjärjestelmän mukainen terminaalibonus on kuolintapauksessa pienempi kuin ennen 1.1.2022 voimassa olleen terminaalibonusjärjestelmän mukainen terminaalibonus kuolintapauksessa. Tällaisia tapauksia varten on luotu siirtymäsäännös, jonka mukaan

- Vuonna 2022 tapahtuvassa kuolintapauksessa maksetaan terminaalibonus vähintään ennen 1.1.2022 voimassa olleen terminaalibonusjärjestelmän mukaisen tason mukaan.
- Vuosina 2023–2027 tapahtuvissa kuolintapauksessa maksetaan terminaalibonus painotettuna keskiarvona seuraavista kahdesta luvusta:
 - Ennen 1.1.2022 voimassa olleen terminaalibonusjärjestelmän mukaisen tason mukaan
 - 1.1.2022 voimaan tulevan uuden terminaalibonusjärjestelmän mukaisena

Käytännössä siis viiden vuoden aikana siirrytään kohti uuden terminaalibonusjärjestelmän mukaan laskettua terminaalibonusta kuolintapauksessa.

Riskivakuutusten lisäedut

Suurimmassa osassa säästövakuutuksia on myös riskiturvaa, eli vakuutuksen kuolintapaussumma ilman lisäetuja ylittää vakuutussäästöjen määrän. Riskivakuutusten ylijäämää jaetaan yksilöllisissä henkivakuutuksissa korottamalla kuolintapaussummia ja/tai antamalla maksunalennuksia.

Kaleva voi milloin tahansa muuttaa kuolintapaussummien korottamisen ja/tai annettujen maksunalennusten perusteita.